

ת"פ (קריות) 41569-04-23 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (קריות) 41569-04-23 - מדינת ישראל נ' פלונישלו קריות

ת"פ (קריות) 41569-04-23

מדינת ישראל

נגד

פלוני

בית משפט השלום בקריות

[15.07.2024]

כב' השופט יוסי טורס, סגן הנשיאה

גזר דין

כתב האישום וההליכים

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון שלא כלל הסכמה עונשית בריבוי עבירות איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בין הנאשם לבין אחיו ואחותו (להלן - המתלונן/המתלוננות, וביחד - המתלוננים) קיים סכסוך כספי על רקע רצון המתלוננים לרכוש יחד עם הנאשם את דירת אביהם בעודו בחיים, וסירוב הנאשם לכך. על רקע זה איים הנאשם על המתלוננים באופן הבא:

(-) ביום 21.12.23 שלח הנאשם הודעות קוליות באמצעות יישומון וואטסאפ לטלפון הנייד של המתלוננת בהן גידף את המתלוננת, ניבל את פיו (בדברים עליהם לא אחזור) וכן כלל בהן איומים כמפורט להלן: "את היד שלך ושל אמא שלך אני אוריד לכם אם לא יהיה הבית גם שלי... הבית הזה לא יהיה לי חלק בו את העיניים שלך אני אוציא לך י'בת זונה...חמודה, לא יהיה לי חלק אני אוריד את הראש שלך, של אמא שלך הבת אלף יחד, בואי בואי...אני אתפוס אותך אני אוציא לך את העין, את המעיים שלך אני אוציא לך...לתוך הבית שלך אני אכנס...אני מודיע לך ואני לך חד משמעית, אם לא ירשם עליי בסוף את ואח שלך אתם מתים...תראי את זה כאיום ותלכי למי שאת רוצה...את תשלמי ביוקר, את תכירי מהיום מרדכי חדש...".

(-) ביום 14.3.23 שלח הנאשם הודעה למתלוננת בה איים בפגיעה ברכושו של המתלונן באומרו "יש לכם חודש. אני מגיע לעבודה שלך והבית שלו ברחוב השומר מפורק".

(-) ביום 15.3.23 שלח הנאשם הודעה לנייד של המתלונן בה איים כי "הדירה שלך ברחוב השומר פטיש 5 ק"מ קרמיקות באוויר ואחותך הפח מתה. וזה ההתחלה אם לא יעזור".

- (-) בין התאריכים 17.3.23-23.3.23 שלח הנאשם שש הודעות דואר אלקטרוני למתלוננת ובהן האיזמים הבאים: "אני יעצר ומתי שהו אני ישתחרר ואז לא יהיה נעים בכלל לא לך ולא לאח שלך יפח אשפה...אני יגיע אלייך לא יהיה דרך חזרה"; "אני יפסיק העבודה או משהו אני יחתוך לך את הפנים!! לא יהיה לי מה להפסיד"; "אני נשבע שאם יפנו אלי מהעבודה אני חותך אותך בפנים לא עכשיו לא מחר את מתה"; "מה את יכולה לעשות לעצור אותי שבוע חודש?? אחרי זה את תהיי פצועה וכינראה שפחות יפה. אני איתך איפה שנגיע נגיע".
הערה: הנוסח הוא כפי שנכתב במקור, כולל שגיאות הכתיב.
2. לצורך שלמות התמונה אציין כי הסדר הטיעון בין הצדדים כלל תיקון של כתב האישום והסכמה על הפניית הנאשם לתסקיר. כן צוין כי ככל שהתסקיר יהיה חיובי (באופן אותו הגדירו הצדדים) לא תטען המאשימה לעונש מאסר בפועל (ולו בעבודות שירות) שאחרת יטענו הצדדים באופן חופשי. כן צוין שההגנה תוכל לטעון לביטול ההרשעה תוך שהמאשימה הבהירה שעמדתה להרשעה בכל מקרה. אומר כבר עתה כי בסופו של יום טענו הצדדים באופן פתוח שכן היה מוסכם ביניהם שהתסקיר אינו "חיובי" באופן בו הוגדר המונח בהסדר הטיעון.
תסקירי שירות המבחן
3. שירות המבחן הגיש שני תסקירים בעניינו של הנאשם, בהם פורטו בהרחבה נסיבות חייו. מטעמים של צנעת הפרט לא ארחיב בדברים ובתמצית יאמר כי הנאשם כבן 35, נשוי ואב לשלושה ילדים בגילאי 4-7. הנאשם שרת בצבא, לאחר שחרורו למד במשך מספר שנים במסגרת ישיבה ובשנים האחרונות הוא עובד בבנק. ביחס לביצוע העבירות קיבל הנאשם אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה וניכר כי הוא מבין שהיה עליו לפעול באופן שונה. הנאשם תאר את מערכת היחסים עם אחיו ואת הרקע לסכסוך מנקודת מבטו והתקשה להביע אמפטיה כלפיהם. המתלוננים מסרו כי הקשר עם הנאשם נותק מאז האירועים, הם אינם חוששים מפניו אך מביעים חשש מהסלמת המצב לאחר פטירת אחד ההורים. ביחס לאפשרות להשתלב בטיפול התקשה הנאשם לגלות נכונות, בשלות ומוטיבציה, וקצין המבחן התרשם מדפוסי חשיבה נוקשים וקושי בוויסות דחפים בעת תסכול או כעס וצוין כי הנאשם עלול לפעול בתוקפנות וכי קיים סיכון בינוני לביצוע עבירות דומות בעתיד. בסיכום הדברים לא ניתנה המלצה טיפולית וביחס לשאלת ההרשעה צוין שירות המבחן שלא הוצגו אישורים ולא הומלץ לבטלה.
טיעוני הצדדים לעונש ולשאלת ההרשעה
4. ב"כ המאשימה הגיש טענות כתוב והוסיף על פה. הודגשו הערכים המוגנים שנפגעו וחומרת המעשים ונטען למתחם ענישה הנע בין 9-18 חודשי מאסר. ברמה האופרטיבית טענה המאשימה כי לאור מסקנות התסקיר אין הצדקה לחריגה ממתחם הענישה ועתרה לעונש מאסר למשך 9 חודשים לריצוי בעבודות שירות וענישה נלווית.

5. ב"כ הנאשם עתר להימנע מהרשעת הנאשם וציין כי מדובר בסכסוך משפחתי נקודתי על רקע כלכלי וכי חומרת העבירה אינה ברף גבוה והיא מצדיקה הימנעות מהרשעה. ביחס לפגיעה שתגרם בעטייה של הרשעה נטען כי זו עלולה לפגוע בקידומו במקום העבודה או ביחס ליכולתו להתקבל למקומות עבודה שונים בעתיד. בעניין זה נטען כי דרישת שירות המבחן לאישור בנושא אינה סבירה שכן עצם בקשת האישור מהמעביד עלולה לגרום לפגיעה. לחילופין, נטען שמתחם הענישה נע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות וכי יש להסתפק בענישה מותנית.

6. הנאשם בדברו האחרון קיבל אחריות למעשיו, ביקש להמשיך הלאה בחייו ונטען כי הסכסוך נפתר ואינו קיים עוד. דיון והכרעה שאלת ההרשעה

7. הכללים שנקבעו בפסיקה בדבר האפשרות להימנע מהרשעה ידועים ולא ראיתי להרחיב. עם זאת אזכיר שהכלל הוא הרשעה ואילו הימנעות מתוצאה זו היא החריג וזאת במקרים בהם נמצא שקיים יחס בלתי סביר בין הנזק שייגרם לנאשם מהרשעתו בדיון, לבין האינטרס החברתי שבמיצוי הדיון עמו ובתועלת הציבורית שתושג מכך (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337); (ע"פ 9893/06 לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007)). בתמצית ייאמר כי לצורך מענה על שאלה זו בוחן בית המשפט ראשית אם העבירה, בנסיבות ביצועה, מאפשרת להימנע מהרשעה מבלי שיפגעו יתר שיקולי הענישה. ככל שהתשובה לשאלה זו חיובית נבחנת השאלה "עד כמה עלול הנאשם להיפגע כתוצאה מעצם ההרשעה" (ע"פ 8169/20 חיים שלום נ' מדינת ישראל (26.8.2021)), כאשר עיקר הבדיקה היא ביחס לפגיעה בשיקומו ובעתידו.

8. עבירות האיומים בהן הורשע הנאשם אינן קלות. מדובר ברצף של איומים בוטים וקשים הכוללים איום בפגיעה בגוף וברכוש. אכן, האיומים לא נאמרו פנים אל פנים אלא בכתב ואולם לעיתים יש לייחס דווקא לאיום בכתב חומרה וזאת לאור תשומת הלב הנדרשת לשם כתיבתו, להבדיל מאיום מילולי שיכול להיות בגדר פליטת פה עליה מצר המאיים מיד. הנאשם חטא באיומים חוזרים ונשנים לאורך תקופה ארוכה ובמספר רב של מקרים. לא התעלמתי מהסיבה שבבסיס האירועים ואולם אינני סבור שהוצגה בפני תמונה ברורה ומלאה ממנה יכול אני להסיק שהנאשם רומה על ידי אחיו או שננקטה כלפיו פעולה לא הוגנת אחרת בגינה חש תסכול וחוסר אונים שגרמו לו לפנות לדרך של איומים. אכן, כתב האישום תוקן (לאור הערותיי) באופן שהבהיר במקצת את נסיבות האירוע הנכונות (להבדיל מכתב האישום המקורי) ואולם אף לאחר מכן לא הובאו בפני ראיות מהן ניתן ללמוד מה בדיוק עשו האחים אשר גרם לנאשם לחוש כי פוגעים בזכויותיו. ברי כי אף אם היה מוכח הדבר לא היה בכך משום הַצְדָק לעבירות ואולם יתכן שהיה בכך להסביר את התמונה ולהביא למסקנה מקלה בדבר חומרתן היחסית של העבירות. עם זאת, על רקע מכלול הדברים, אינני סבור שנכון לקבוע שמדובר בעבירות שלעולם מחייבות הרשעה אלא השאלה היא אם הוכחה פגיעה שמצדיקה ביטול הרשעה תוך מתן משקל לחומרת העבירות ובהתאמה לדרישה בדבר פגיעה קונקרטיה ברורה. המאשימה לא התייחסה לנושא בצורה מפורשת אלא עתרה לעונש מאסר וממילא אפוא שעתרה להרשעה.

9. אקדים ואומר שלא התרשמתי מפגיעה ממשית המצדיקה הימנעות מהרשעה. אנמק מסקנתי להלן. אכן, הרשעה פלילית עלולה לפגוע בכל אדם במידה זו או אחרת מבחינה תעסוקתית, שכן מדובר בתוצאה אינהרנטית להרשעה. הנאשם עובד בבנק כשנתיים והוא לא טען, וממילא שלא הוכיח, כיצד הרשעה עלולה לפגוע במקום עבודתו הנוכחי. כך, לא נטען שלמקום העבודה גישה למרשם הפלילי (ראו חוק המידע הפלילי ותקנת השבים, תשע"ט-2019); לא נטען שהעובדים נדרשים להצהרה אחת לתקופה בדבר עברם הפלילי (ומה השאלה הנשאלת); לא נטען מהו ההליך הננקט באם קיימת הרשעה; וכיוצב' טענות מהן ניתן היה ללמוד על הסבירות שההרשעה אכן תגרום נזק תעסוקתי ולאזנו עם יתר השיקולים הרלוונטיים (חומרת העבירה והיכולת להימנע מהרשעה מבלי לפגוע ביתר תכליות הענישה).
10. הטענה נותרה כללית ומעורפלת ובכך אין די. לו היו בתי המשפט מסתפקים בטענות כלליות מסוג זה לצורך אי הרשעה, היה הופך הדבר לכלל וההרשעה לחריג, שכן עניינו של הנאשם אינו שונה מרוב המקרים המובאים תדיר בפני בתי המשפט. ודוק: אף בטענה שאם יבקש הנאשם להחליף מקום עבודה עלול הדבר להיות בעוכריו, אין לשנות ממסקנה זו. שוב אציין שמדובר בתוצאה אינהרנטית להרשעה ו"על הנאשם להצביע על פגיעה מוחשית וקונקרטיה בשיקומו המבוססת על תשתית ראייתית הולמת" (רע"פ 6117/23 אפריים נ' ואח' נ' מדינת ישראל (2.5.2024), להלן - עניין נ' נ' וראו גם (ע"פ 8528/12 צפורה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (3.3.2013); רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (10.6.2014); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (10.11.2014)). נזק מוחשי קונקרטי לא הוכח ולא הוצגה כל תשתית ראייתית המאפשרת להגיע למסקנה זו.
11. כאן המקום לציין כי אינני זוקף לחובת הנאשם כי לא הציג אישור המעביד בנושא, אך דומה שניתן היה לעשות מאמץ להוכיח טענות אלו בדרכים אחרות לרבות הסבר בדבר נוהלי המקום וכיוצב' טענות. במילים אחרות, לא מדובר בטענה שלא ניתן היה להביא ראיות בעניינה. בהיעדר כל טיעון וראיה בנושא אין אפשרות כלל לקיים דיון שאינו תיאורטי בלבד. בכל מקרה, ברי שאף אם היו מובאות ראיות לא היה בכך להביא באופן אוטומטי לביטול ההרשעה, אלא היה מקום להידרש לשאלה אם מדובר ברמת חומרה שעלולה להביא לפגיעה בשיקום אשר מצדיקה ביטול ההרשעה על רקע מהות העבירות, תוך הבאה בחשבון כי בפסיקה נקבע לא אחת כי "משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשרותו לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המתאימים" (רע"פ 5018/18 עומר בוזגלו נ' מדינת ישראל (21.10.2018); וראו גם עניין נ' נ' והאסמכתאות הנזכרות שם). שאלת האיזון הנכון במקרה זה בין חומרת הפגיעה לבין האפשרות להימנע מהרשעה, היא תיאורטית שכן הנתון המרכזי חסר ומכאן שאינני מחווה בה דעה.
12. אני דוחה אפוא את הבקשה לביטול הרשעה.
קביעת מתחם הענישה
13. שני הצדדים ראו בכלל העבירות כאירוע אחד ואני מקבל טיעון זה בהתאם למבחן הקשר ההדוק.

14. הערכים המוגנים שנפגעו בשל מעשי הנאשם ברורים ומדובר בפגיעה בשלוות נפשם של המתלוננים ובזכותם לחוש מוגנים. כמו כן לאור מהות האיומים וזיקתם לסכסוך מדובר גם בפגיעה בחופש האוטונומיה. עצמת הפגיעה אינה מבוטלת וזאת לאור מהות האיומים, הקשרם וריבויים.
15. בבחינת נסיבות ביצוע העבירות אציין כי מדובר באיומים בוטים וקשים שכללו גם ניבולי פה. כל אלו הופנו כלפי אחותו ואחיו של הנאשם והם חזרו על עצמם פעמים רבות. האיומים היו בכתב וכפי שצינתי בפרק הדין בשאלת ההרשעה- אין בכך בהכרח להוות נסיבה מקלה, שכן במקרה זה על רקע מהות האיומים וריבויים יש לראותם כמבטאים החלטה מושכלת שחזרה על עצמה פעמים רבות, להפחיד את המתלוננים, כך שאינה פרי אבדן שליטה רגעי. גם בעניין הסיבה בגינה בוצעו העבירות אחזור על הדברים שצינתי לעיל בפרק הדין בשאלת ההרשעה לפיהם לא הוצגה תמונה ברורה ומלאה ממנה ניתן לקבוע ברמה הנדרשת (מאזן ההסתברויות) שהנאשם רומה על ידי אחיו או שננקטה כלפיו פעולה לא הוגנת אחרת בגינה חש תחושות כה קשות אשר הביאהו לביצוע העבירות, אם כי ברור שבבסיס האירוע סכסוך הקשור לרכישת דירה בה לאב היו זכויות.
16. לצורך בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, אפנה למקרים הבאים בשינויים המחויבים: רע"פ 3210/19 פלוני נ' מדינת ישראל (12.5.2019), בו נדחתה בקשת רשות ערעור של נאשם שהורשע בשלוש עבירות איומים כלפי אמו, הפרת הוראה חוקית והפרת צו בית משפט ונידון ל-45 ימי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות; עפ"ג 59103-08-21 מדינת ישראל נ' מחאג'נה (2.9.2021), בו התקבל ערעור המדינה והוחמר עונשו של נאשם שהורשע באיומים על אחותו ואביו, כשהוא אוחר בסכין, ונגזרו עליו 5 חודשי מאסר בפועל; עפ"ג 56845-03-16 פלוני נ' מדינת ישראל (30.5.2016), בו הורשע נאשם בעבירות איומים, תקיפה סתם והיזק לרכוש שבוצעו כלפי אמו ובן זוגה, ונידון ל-7 חודשי מאסר בפועל וכן הופעל מאסר מותנה; ת"פ 2925-05-17 מדינת ישראל נ' עמאשה (19.7.2017), בו נידון נאשם שאיים על אביו ונגזרו עליו חודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות וענישה נלווית. במקרה זה ניתן משקל לעדות האב המתלונן שביקש להקל עם בנו וכן לנתונים אישיים ולצורך בטיפול; ת"פ 17480-03-20 מדינת ישראל נ' דרעי (13.9.2023), בו הורשע הנאשם בעבירות איומים כלפי זוגתו לשעבר ובן זוגה ונידון ל-45 ימי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועונשים נלווים; ת"פ 53915-10-23 מדינת ישראל נ' טארק מיעארי (3.1.2024), בו נידון נאשם לחמישה חודשי מאסר בשל כך שאיים על בני משפחתו בשתי הזדמנויות, דחף את אמו, הפר הוראה חוקית והתנגד למעצר.
17. לאור כל זאת, אני בדעה כי מתחם הענישה ההולם עבירות אלו בנסיבות ביצוען, נע בין מאסר מותנה ועד שנת מאסר.
- קביעת עונשו של הנאשם
18. אקים ואומר כי בצד הקביעות בדבר חומרתו היחסית של האירוע ודחיית הבקשה לביטול ההרשעה, דעתי היא שאין מקום להחמרה עם הנאשם וכי ניתן להשיג את מלוא תכליות הענישה בדרך של ענישה מותנית. אנמק מסקנתי להלן.
19. הנאשם שלפני כבן 35, אב לשלושה ילדים קטנים ועובד לפרנסת משפחתו. עברו הפלילי נקי וזו הסתבכות הראשונה עם החוק. שירות המבחן התרשם מאדם המנהל אורח חיים תקין, המקבל אחריות על מעשיו ומבין את הפסול שבהם. ההליכים הפליליים גרמו להרתעת הנאשם, ומאז האירוע חלפה תקופה לא מבוטלת ללא אירועים נוספים.
20. כל אלו מביאים לכלל מסקנה לפיה ניתן במקרה זה להסתפק בענישה המצויה בגבולו התחתון של מתחם הענישה לצורך השגת תכליות הענישה ובכלל זה הרתעה והלימה (המושגת בעצם ההרשעה הפלילית). בעניין זה אציין כי מצאתי את עמדת המאשימה לעונש מאסר ממושך בעבודות שירות כמחמירה יתר על המידה. ענישה מסוג זה - ובהיקף המבוקש - תגרום לנאשם ולמשפחתו פגיעה כלכלית משמעותית וזו אינה מחויבת המציאות לדעתי על רקע מכלול נסיבות האירוע.
21. סיכומי של דבר שאני מטיל על הנאשם מאסר מותנה למשך 3 חודשים והתנאי הוא שלא יעבור בתוך שנתיים כל עבירת אלימות מילולית או פיזית כלפי גופו של אדם.
- הודעה זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.
- המזכירות תמציא את גזר הדין לשירות המבחן.
- ניתן היום, ט' תמוז תשפ"ד, 15 יולי 2024, במעמד הצדדים.